

KLOZAPİNİN NEDEN OLDUĞU TEKRARLAYAN PRIAPİZM: BİR OLGU SUNUMU VE LİTERATÜRLE KARŞILAŞTIRMA

Reyhan Doğan¹, Cansu Çoban¹, Beyza Nur Ziyagil¹

¹Etilik Şehir Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, Ankara

Giriş: Priapizm, cinsel uyarı olmaksızın gelişen, dört saatten uzun süren ve çoğunlukla ağrılı penil ereksiyon ile karakterize, acil müdahale gerektiren bir ürolojik durumdur. Etiyolojik nedenler arasında psikoaktif maddeler ve ilaç tedavileri yer almakta olup ilaçlar arasında en sık olarak antipsikotikler ile ilişkilendirilmektedir. Bu olgu sunumunda, uzun süreli klozapin tedavisi sırasında gelişen tekrarlayıcı priapizm vakasının literatürle karşılaştırılmasını amaçladık.

Yöntemler / Olgu Sunumu: Kırk iki yaşında erkek hasta, tedaviye dirençli şizofreni tanısı ile 11 yıldır klozapin 400 mg/g kullanmaktaydı. Pozitif psikotik belirtileri remisyonunda olarak izlenen hastada, tedavinin on birinci yılında onbir saat süren ereksiyon gelişti. Acil serviste iskemik priapizm tanısıyla kavernoöz aspirasyon uygulandı. Etiyolojik neden olarak klozapin düşünülerek doz azaltıldı. Birkaç hafta içinde ikinci kez priapizm olması üzerine klozapinden amisülpiride geçiş planlandı. Amisülpirid 800 mg/gün'e titre edilip klozapin azaltılarak kesilmesi planlandı. Klozapin 150 mg/gün doz tedavisine devam ederken üçüncü kez priapizm gelişti. Klozapin kesilerek amisülpirid 1200 mg/g doza çıkarıldı. Amisülpirid ile sağ kolda rijidite olması üzerine amisülpirid 800 mg/g ve olanzapin 5 mg/g olarak düzenlendi. Bu tedavi ile bir yıllık izlemde priapizm nüks etmedi ve psikotik belirtiler remisyonunda seyretti. Olgu,

yayımlanmadan önce hastanın kendisinden ve vasisinden yazılı onam alınmıştır.

Sonuçlar: Etiyolojik ayırıcı tanıya yönelik kavernoöz kan gazı, hemogram, biyokimya, TFT, koagülasyon testleri yapıldı, normal sınırlarda saptanmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Antipsikotik kaynaklı priapizm, alfa-1 adrenerjik reseptör antagonizması sonucu venöz drenajın engellenmesi ile gelişmektedir. Klozapin, yüksek alfa-1 afinitesi nedeniyle bu etkiyi ortaya çıkarma riski yüksek olan ilaçlar arasındadır. Olgumuzda, klozapinin uzun süreli kullanımı sonucunda priapizm gelişmiş, doz azaltılmasına rağmen tekrarlamıştır. Bu durum, yan etkinin dozdan bağımsız gelişebileceğini düşündürmektedir. Literatürde ketiapin, risperidon, ziprasidon ve klozapin ile ilişkili geç başlangıçlı ve tekrarlayıcı priapizm olguları bildirilmiştir. Bazı vakalarda, ilaç yeniden başlandığında nüks görülmüş, bazılarında ise farklı ajanlara geçiş ile nüks önlenmiştir. Olgumuzda, priapizm yan etkisinin dozdan bağımsız gelişebileceğini, ciddi bir advers olay olduğunu, tekrarlayıcı olgularda tedavide alfa-1 reseptör afinitesi düşük antipsikotiklerin tercih etmenin önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Klozapin, priapizm, antipsikotik, tekrarlayan priapizm, şizofreni